
VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2017)0385

Vanglasüsteem ja kinnipidamistingimused

Euroopa Parlamendi 5. oktoobri 2017. aasta resolutsioon vanglasüsteemide ja kinnipidamistingimuste kohta (2015/2062(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 6 ja 7 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eelkõige selle artikleid 4, 19, 47, 48 ja 49,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (artiklid 3 ja 8) ja selle konventsiooni protokolle, Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikad, 1987. aasta piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa konventsiooni ning piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa Komitee aruandeid,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni (artiklid 3 ja 5), kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti (artikkel 7) ja piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO lapse õiguste konventsiooni, mis võeti New Yorgis vastu 20. novembril 1989,
- võttes arvesse järgnevaid ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldisi märkusi: nr 10 (2007) laste õiguste kohta alaealisi käsitlevas õiguses, nr 13 (2011) lapse õiguse kohta igat liiki vägivalda puudumisele ja nr 17 (2013) lapse õiguse kohta puhata, vaba aega veeta ja mängida, saada osa huvitegevusest, kultuurielust ja kunstist (artikkel 31),
- võttes arvesse ÜRO kinnipeetavate kohtlemise standardseid miinimumnõudeid ning peaassamblee poolt vastu võetud deklaratsioone ja põhimõtteid, võttes arvesse Peaassamblee vastuvõetud ÜRO miinimumreegleid alaealiste kriminaalmenetluse kohta (Pekingi reeglid); võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee suuniseid lapsesõbraliku õigusemõistmise kohta; võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee soovitusi, eriti soovitusi CM/Rec(2006)2 Euroopa vanglaeeskirjade kohta, soovitusi CM/Rec(2006)13 eelvangistuse kasutamise, selle kohaldamise tingimuste ja kuritarvitamise vältimiseks võetavate kaitsemeetmete kohta, soovitusi CM/Rec(2008)11 alaealisi õigusrikkujaid, kelle suhtes kohaldatakse sanktsioone või meetmeid, puudutavate Euroopa eeskirjade kohta, soovitusi CM/Rec(2010)1 Euroopa

Nõukogu karistusest tingimisi vabastamise eeskirjade kohta, soovitud CM/Rec(2017)3 ühenduses kohaldatavaid karistusi ja meetmeid käsitlevate Euroopa eeskirjade kohta, võttes arvesse ka Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee vastu võetud soovitusi,

- võttes arvesse oma 18. jaanuari 1996. aasta resolutsiooni kehvade tingimuste kohta Euroopa Liidu vanglates¹, 17. detsembri 1998. aasta resolutsiooni „Kinnipidamistingimused Euroopa Liidus: ümberkorraldused ja alternatiivsed karistused“², 25. novembri 2009. aasta resolutsiooni mitmeaastase programmi kohta aastateks 2010–2014 vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas (Stockholmi programm)³ ja 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni kinnipidamistingimuste kohta ELis⁴,
- võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsust 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta⁵,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsust 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil⁶ („kinnipeetavate üleviimine“),
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsust 2008/947/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtuotsuste ja vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste suhtes, et teostada tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet⁷ („tingimuslikud meetmed ja alternatiivsed mõjutusvahendid“),
- võttes arvesse nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsust 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes⁸ („Euroopa järelevalvemeetmed“),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi⁹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruannet „Kriminaalkorras kinnipidamine ja selle alternatiivid: liikmesriikidevaheliste üleandmistega seonduvad põhiõigused“ (Criminal detention and alternatives: fundamental rights aspects in EU cross-border transfers),

---

¹ EÜT C 32, 5.2.1996, lk 102.

² EÜT C 98, 9.4.1999, lk 299.

³ ELT C 285 E, 21.10.2010, lk 12.

⁴ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 82.

⁵ EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1.

⁶ ELT L 327, 5.12.2008, lk 27.

⁷ ELT L 337, 16.12.2008, lk 102.

⁸ ELT L 294, 11.11.2009, lk 20.

⁹ ELT L 132, 21.5.2016, lk 1.

- võttes arvesse komisjoni 14. juuni 2011. aasta rohelist raamatut „Vastastikuse usalduse tugevdamine Euroopa õigusruumi vastu – roheline raamat ELi kriminaalõiguse kohaldamisest kinnipidamise valdkonnas“ (COM(2011)0327),
  - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu otsust liidetud kohtuasjades C-404/15 ja C-659/15 PPU, Pál Aranyosi ja Robert Căldăraru,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni ELi kodanike radikaliseerumise ja terroriorganisatsioonide poolt värbamise ennetamise kohta¹ ja ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) käsiraamatut vägivaldsete äärmuslastest vangide haldamise ja vägivaldse radikaliseerumise vältimise kohta vanglates²,
  - võttes arvesse 14. veebruari 2011. aasta kirjalikku deklaratsiooni 0006/2011 kinnipeetavate põhiõiguste rikkumise kohta Euroopa Liidus,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu konventsioone, soovitusi ja resolutsioone vanglaküsimuste kohta,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu 28. septembri 2016. aasta valget raamatut vanglate ülerahvastatuse kohta,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee soovitusi CM/Rec(2012)12 liikmesriikidele välismaalastest kinnipeetavate kohta, mille ministrite komitee võttis vastu 10. oktoobril 2012. aastal,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee soovitusi CM/Rec(2012)5 liikmesriikidele Euroopa vanglatöötajate eetikakoodeksi kohta, mille ministrite komitee võttis vastu 12. aprillil 2012. aastal,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu vanglate ja kriminaalhooldusasutuste käsiraamatut seoses radikaliseerumise ja vägivaldse äärmuslusega,
  - võttes arvesse ka Euroopa karistuste jälgimiskeskuse uuringuid: „Riiklikest tavadest Euroopa suunisteni: huvitavad algatused kinnipidamisasutuste juhtimises“ (From national practices to European guidelines: interesting initiatives in prisons management) (2013) ja „Kinnipidamistingimuste riiklikud järelevalveasutused ja Euroopa standardid“ (National monitoring bodies of prison conditions and the European standards) (2015),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
  - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust (A8-0251/2017),
- A. arvestades, et 2014. aastal viibis Euroopa Liidu vanglates rohkem kui pool miljonit kinnipeetavat, sealhulgas oma lõplikku karistust kandvad süüdimõistetud ja eelvangistuses viibivad süüdistatavad;

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0410.

² www.unodc.org/documents/brussels/News/2016.10_Handbook_on_VEPs.pdf.

- B. arvestades, et kinnipidamistingimused ja vanglate haldamine kuulub liikmesriikide vastutusalasse, kuid ELil on samuti vajalik roll, et tagada kinnipeetavate põhiõiguste kaitse ning Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomine; arvestades, et Euroopa Liidu kohustus on innustada heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel, kes seisavad silmitsi ühiste probleemidega, mis tulenevad tegelikest julgeolekuküsimustest Euroopa territooriumil;
- C. arvestades, et vanglate olukord ning kohati teatavates liikmesriikides eksisteerivad alandavad ja ebainimlikud kinnipidamistingimused on äärmiselt murettekitavad, nagu sellised aruanded nagu Euroopa Nõukogu piinamise tõkestamise Euroopa komitee aruanded;
- D. arvestades, et vanglate ülerahvastatus on liidus levinud probleem, mida tunnistab üle kolmandiku liikmesriikidest ja mida näitavad sellised aruanded nagu Euroopa Nõukogu iga-aastane kriminaalstatistika, mis avaldati 14. märtsil 2017; arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohus peab ülerahvastatust Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 3 rikkumiseks;
- E. arvestades, et ülerahvastatus takistab süüdimõistetud isikute väljaandmist või üleviimist halbade vangistustingimuste tõttu vastuvõtvas riigis; arvestades, et olukord teatavates liikmesriikides muutub üha tõsisemaks ja võib muutuda mitmetes nende vanglates vastuvõetamatuks;
- F. arvestades, et vanglate ülerahvastatus vähendab tõsiselt kinnipidamistingimuste kvaliteeti, võib aidata kaasa radikaliseerumisele, mõjub negatiivselt vangide tervisele ja heaolule, takistab sotsiaalset rehabiliteerimist ja tekitab vanglatöötajate jaoks ohtliku, keerulise ja ebatervisliku töökeskkonna;
- G. arvestades, et oma 6. oktoobri 2005. aasta otsuses kohtuasjas *Hirst vs. Ühendkuningriik* kinnitas Euroopa Inimõiguste Kohus, et vangide hääleõiguse üldine ja automaatne äravõtmine ei ole kooskõlas demokraatiaga; arvestades, et 2011. aastal osales Poola parlamendivalimistel 58,7 % hääleõiguslikest kinnipeetavatest;
- H. arvestades, et karistumäärade ranguse ja kuritegevuse taseme langemise vahel ei ole seost;
- I. arvestades, et vangistus on eriti ebakohane olukord teatavate haavatavate isikute, näiteks alaealiste, eakate, rasedate naiste ning tõsise vaimse või kehalise haiguse või teovõimetuse all kannatavate isikute jaoks; arvestades, et sellised isikud vajavad asjakohast sihipärast lähenemisviisi;
- J. arvestades, et ÜRO lapse õiguste konventsiooni artiklis 37 on ette nähtud, et lapse kinnipidamist tuleb rakendada ainult viimase abinõuna ja võimalikult lühiajaliselt ning et lapsed lahutatakse täiskasvanutest juhul, kui see pole lapse huvidega vastuolus;
- K. arvestades, et Eurostati andmete kohaselt olid üle 20 % kõigist kinnipeetavatest 2014. aastal kohtueelsed kinnipeetavad;
- L. arvestades, et kohtueelset kinnipidamist tuleks kasutada üksnes viimase abinõuna; arvestades, et lapsi ei tohiks kunagi pidada asutuses, kus nad võivad olla vastuvõtlikud negatiivse mõju suhtes; arvestades, et arvesse tuleks alati võtta lapse arengustaadiumi kohaseid vajadusi;

- M. arvestades, et vangistust, sealhulgas kohtueelset kinnipidamist, tuleks kasutada üksnes õiguslikult põhjendatud juhtudel ja et alternatiivseid karistusi, näiteks koduvangistust või muid meetmeid tuleks eelistada nende kinnipeetavate puhul, kes ei kujuta endast ühiskonnale tõsist ohtu, tagades sellega neile jätkuva viibimise avatud või tuttavas keskkonnas ning andes neile parema juurdepääsu sotsiaal-, tervishoiu- ja taasintegreerimisteenustele;
- N. arvestades, et alaealistel õigusrikkujatel peaks põhimõtteliselt alati olema õigus alternatiivsetele kinnipidamismeetmetele, sõltumata nende toimepandud õigusrikkumisest;
- O. arvestades, et Euroopa Nõukogu 2015. aasta andmete kohaselt on keskmiselt 10,8 % kinnipeetavatest Euroopa vanglates välismaalased, seejuures oli see arv 2014. aastal 13,7 %, ning et enamasti on tegemist suure põgenemise ohu tõttu rakendatava eelvangistusega;
- P. arvestades, et karistusasutuste töötajatel on kogukonna nimel täita oluline ülesanne ja neil peaks olema nende kvalifikatsioonile sobivad töötingimused, mille raames võetakse arvesse nende töö keerulist laadi; arvestades, et pidades silmas vanglatöötajate tegevuse rasket ja delikaatset laadi, on sellised meetmed nagu vanglatöötajate pidevõpe, sihipäraste vahendite suurendamine, parimate tavade jagamine, inimväärsed ja ohutud töötingimused ja töötajate arvu suurendamine olulise tähtsusega vanglas heade kinnipidamistingimuste tagamiseks; arvestades, et vanglatöötajate pidevõpe aitaks vanglatöötajatel tulla toime selliste uute ja esilekerkivate probleemidega nagu radikaliseerumine vanglas;
- Q. arvestades, et motiveeritud, pühendunud ja austatud vanglatöötajad on eeltingimus inimeste kinnipidamistingimuste ja seega kinnipidamiskontseptsioonide edu jaoks, mis on välja töötatud vanglate haldamise parandamiseks, kinnipeetavate edukaks taasintegreerimiseks ühiskonda ning radikaliseerumise ja korduvkuritegevuse riskide vähendamiseks;
- R. arvestades, et kinnipeetavate ennastkahjustav ja vägivaldne käitumine on sageli tingitud vanglate ülerahvastatusest ja viletsatest kinnipidamistingimustest; arvestades, et veel üks põhjus on see, et töötajaid ei ole nõuetekohaselt koolitatud ega kvalifitseeritud; arvestades, et see pingeline olukord paljudes vanglates muudab vanglatöötajate töötingimused eriti rasketeks, mis on põhjustanud liikmesriikides arvukalt kollektiivseid aktsioone;
- S. arvestades, et tõhus karistusasutuste administratsioon peaks saama piisavalt rahalisi vahendeid ja töötajaid oma turva- ja rehabilitatsiooniülesannete täitmiseks;
- T. arvestades, et piinamise või muu julma, ebainimliku või inimväärlikust alandava kohtlemise ja karistamise keelamine on üldine reegel, mida kohaldatakse nii täiskasvanute kui ka laste suhtes, ja iga kinnipeetavate põhiõiguste rikkumine, mis ei tulene vabaduse võtmise puhul vältimatutest piirangutest, ohustab inimväärlikust;
- U. arvestades, et enesetapumäär on ELi vanglates eriti murettekitav;
- V. arvestades, et radikaliseerumine paljudes ELi vanglates on murettekitav nähtus, millele on vaja pöörata erilist tähelepanu ja leida lahendus asjakohaste vahenditega,

läheldes inimõiguste ja rahvusvaheliste kohustuste täielikust järgimisest; arvestades, et selle nähtuse laienemist põhjustavad tegurid võivad hõlmata ebainimlikke kinnipidamistingimusi ja ülerahvastatust, mis võib ergutada vägivaldset äärmuslust innustavate isikute mõju;

- W. arvestades, et liit on eraldanud Euroopa julgeoleku tegevuskava raames rahalisi vahendeid, et tegeleda radikaliseerumisega vanglates; arvestades, et Euroopa julgeolekuolukorra tõttu peaks iga liikmesriik võtma viivitamata meetmeid radikaliseerumise ennetamiseks vanglates; arvestades, et ning väga oluline on heade tavade vahetamine Euroopa tasandil;
  - X. arvestades, et mõned olemasolevad vanglasüsteemid ja -asutused ning märkimisväärne osa hoonetest, mida praegu kasutatakse vanglatena paljudes Euroopa riikides, on pärit 19. sajandist; arvestades, et mõned neist ehitistest ei sobi enam kasutamiseks 21. sajandil kahetsusväärsete tingimuste tõttu, mis rikuvad põhilisi inimõigusi;
  - Y. arvestades, et uuringus jõuti järeldusele, et esindusdemokraatia ja konstruktiivse dialoogi arendamine vanglates on olnud kasulik kinnipeetavatele, töötajatele ja laiemale ühiskonnale ning aitab parandada töötajate ja kinnipeetavate suhteid;
1. tunneb muret praeguste kinnipidamistingimuste pärast teatavates liikmesriikides ja paljude Euroopa vanglate olukorra pärast; kutsub liikmesriike üles järgima kinnipidamist käsitlevaid eeskirju, mis tulenevad rahvusvahelise õiguse allikatest ja Euroopa Nõukogu standarditest; tuletab meelde, et vabaduse võtmine ei tähenda väärikuse võtmist; kutsub liikmesriike üles võtma vastu sõltumatu vanglajärelevalve mehhanismi, mis on ette nähtud piinamisvastase konventsiooni fakultatiivses protokollis;
  2. kutsub liikmesriike üles tugevdama oma kohtusüsteeme ja investeerima kohtunike koolitamisse;
  3. kinnitab taas, et kinnipidamistingimused on äärmiselt oluline element kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamiseks Euroopa Liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, nagu sedastas Euroopa Kohus Aranyosi ja Căldăraru kohtuasjades; tuletab meelde Euroopa Liidu lepingus ettenähtud kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise kesksel tähtsusel;
  4. taunib asjaolu, et Euroopa vanglate ülerahvastatus on Euroopas laialt levinud; tunneb muret rekordilise ülerahvastatuse pärast mõnes liikmesriigis; rõhutab, et Euroopa Nõukogu viimase, 14. märtsi 2017. aasta kuritegevuse aastastatistika kohaselt ületab kinnipeetavate arv jätkuvalt Euroopa karistusasutuste vabade kohtade arvu kolmandiku võrra; kutsub liikmesriike üles järgima Euroopa Nõukogu 28. septembri 2016. aasta valge raamatu (vangla ülerahvastatuse kohta) soovitusi ja Euroopa Nõukogu ministrite komitee 30. septembri 1999. aasta soovitusel R(99)22 vangla ülerahvastatuse ja kinnipeetavate arvu suurenemise kohta;
  5. juhib tähelepanu, et liikmesriigid hindavad vanglate suutlikkust ja seetõttu ka ülerahvastatuse taset liikmesriigiti väga erinevate ruumiliste näitajate põhjal, mistõttu on neid liidu tasandil raske või isegi võimatu võrrelda;
  6. taunib samuti asjaolu, et paljudel juhtudel on vanglate ülerahvastatusel tugev mõju

töötajate ja vangide ohutusele, mõjutades elutingimusi ja tervist, pakutavaid tegevusi, meditsiinilist ja psühholoogilist abi ning vangide rehabiliteerimist ja järelevalvet; nõuab tungialt, et liikmesriigid looksid süsteeme ja andmebaase vangide kinnipidamistingimuste järgmiseks reaalarajas ja tagaksid oma vanglate kinnipeetavate tõhusa jaotamise;

7. on seisukohal, et vanglate ülerahvastatuse puhul ei ole ainukeseks lahenduseks nende suutlikkuse suurendamine; kutsub liikmesriike siiski üles eraldama piisavad vahendid vanglate renoveerimiseks ja moderniseerimiseks, et seada esikohale väikesed üksused, milles majutatakse piiratud arv vange, tagada inimväärsed kinnipidamistingimused, luua tegevuste ja sotsialiseerimise eesmärkidele vastavad ühisruumid, ergutada rehabiliteerimist ja taasintegreerimist ühiskonda, jätkata haridusvõimaluste arendamist ja tagada nii vangide kui ka töötajate jaoks turvalisem keskkond;
8. leiab, et kinnipidamiseeskirjad, mille raames eristatakse kinnipeetavaid nende ohtlikkuse alusel, on asjakohane lahendus, et vältida korduvkuritegevust ja soodustada taasintegreerimist; kordab, et taasintegreerimise meetmed peavad olema asutusesisesed ja saama alguse kinnipidamise ajal; ergutab liikmesriike võtma kinnipeetavate jaotamisel arvesse kuriteo liiki, vältides lühiajaliste ja väikeste kuritegude eest süüdimõistetud kinnipeetavate kokkupuutumist pikaajaliste kinnipeetavatega;
9. kutsub liikmesriike üles tagama kinnipeetavatele tasakaalustatud tegevuskava ja selle, et nad veedaksid nii palju aega väljaspool oma kambreid kui on adekvaatselt vajalik inimestevaheliseks ja sotsiaalseks suhtlemiseks ning frustratsiooni ja vägivalda vähendamiseks; rõhutab, et kinnipeetavatele pakutav majutus ja eelkõige magamistingimused peavad austama inimväärikust, privaatsust ja vastama tervise- ja hügieeninõuetele, pöörates nõuetekohast tähelepanu kliimatingimustele ja eriti põrandaruumile, piisavale õhule hingamiseks, valgustusele, kõrge mürataseme vältimisele, kütte ja ventilatsioonile; kutsub liikmesriike üles võtma vastu ühise määratluse „minimaalse ruumi“ kohta, mis peaks olema kõikidele kinnipeetavatele tagatud; tuletab meelde, et komisjon viitas hiljuti võimalusele kasutada liikmesriikide rahastamise jaoks ELi struktuurifonde;
10. kutsub liikmesriike üles kaaluma vabatahtlike värbamist karistuste elluviimise raames, et toetada töötajaid, eesmärgiga luua side, millega toetatakse isikute taasintegreerimist ühiskonda; on seisukohal, et vabatahtlike tööülesanded peaksid olema selgelt eristatud nendest, mida viivad ellu töötajad, ning olema nende pädevuste piirides;
11. soovib liikmesriikidel luua kinnipidamisasutuste inspeksioonid (nagu tehakse teatavates liikmesriikides), et kinnipidamistingimuste hindamisel oleks võimalik lähtuda sõltumatu organi tööst;
12. väljendab muret vanglasüsteemide järjest suurema erastamise pärast ELis ja tuletab meelde, et karistussüsteemide privatiseerimise tõttu jäävad tihti vastamata paljud küsimused, mis on seotud selle mõjuga kinnipidamistingimustele ja põhiõiguste järgimisele; tunneb kahetsust, et on korraldatud väga vähe võrdlushinnanguid, et hinnata avaliku ja erasektori vanglate haldamise kulusid ja kvaliteeti; rõhutab, et peamised juhtimise, järelevalve ja kohtute haldamisega ülesanded peavad jääma riigi alluvusse;

13. rõhutab, et eelvangistus peab jääma viimaseks abinõuks, mida kooskõlas kohaldatava riikliku kriminaalmenetluse seadustikuga kasutatakse vältimatult vajalikul juhul ning võimalikult lühikese ajavahemiku jooksul; peab kahetsusväärseks, et paljudes liikmesriikides kasutatakse süstemaatiliselt eelvangistust, mis koos viletsate kinnipidamistingimustega, aga mitte ainult, kujutab endast kinnipeetavate põhiõiguste rikkumist; on seisukohal, et eelvangistuse liigse kasutamise probleemi lahendamiseks on vaja uuenduslikke lahendusi, sealhulgas kriminaalmenetluse seadustiku ajakohastamise ja kohtuvõimu tugevdamise kaudu;
14. tuletab meelde, et Euroopa Nõukogu ministrite komitee poolt vastu võetud Euroopa vanglaeeskirjades rõhutatakse, et kinnipeetavatel peaks olema võimalik osaleda valimistel, rahvahääletustel ja muudes avaliku elu aspektides, kuivõrd nende õigust neis tegevustes osaleda siseriikliku õigusega ei piirata; tuletab meelde, et osalemine valimistega seotud tegevustes võimaldab kinnipeetavatel muutuda taaskord aktiivseteks ühiskonnaliikmeteks, mis aitab neid nende taasintegreerimisel; nõuab tungivalt, et liikmesriigid hõlbustaksid kinnipeetavate praktilist juurdepääsu valimisõigustele, näiteks valimiste päeval vanglates hääletamiskabiinide ülesseadmisega;
15. rõhutab, et rakendada tuleks kinnipidamissüsteemide tõhusat pikaajalist juhtimist, vähendades kinnipeetavate arvu vabadusekaotuseta karistusmeetmete – näiteks üldkasuliku töö või elektroonilise järelevalve – sagedasema kasutamise ja eelvangistuse kasutamise vähendamise kaudu;
16. kutsub liikmesriike üles tagama, et karistuse karistavale aspektile lisaks pööratakse tähelepanu ka kinnipeetavate praktiliste oskuste arendamisele ja rehabiliteerimisele, et oleks võimalik karistust paremini hallata, tagada tulemuslik taasintegreerimine ühiskonda ja vähendada korduvkuritegevust; juhib tähelepanu, et võrreldes muude meetmetega viib vangistamine lühiajaliste karistuste puhul suurema korduvkuritegevuse määrani;
17. innustab liikmesriike kehtestama karistuste kohandamise meetmed, eelkõige lühiajaliste karistuste puhul, eeskätt kasutades poolenisti vabaduses viibimist, viies karistust ellu puhkuste ajal, et vältida töökoha kaotust, üldkasulikku tööd või rohkem koduaresti ja elektroonilise järelevalve alla paigutamist; rõhutab ka seda, et tuleb tõhustada karistuste individualiseerimist, et võimaldada paremat elluviimist;
18. leiab, et tõhususe huvides peaks uute, vabadusekaotust mittehõlmavate meetmete kehtestamisega kaasnema muud meetmed nagu karistus-, haridus- ja sotsiaalreformid, mille eesmärk on edendada taasintegreerimist ja kontakte väljaspool asuva ühiskonna ja majandusega; on seepärast veendunud, et kinnipidamisasutuste juhtkonnad peaksid looma tugevad sidemed kohalike kogukondadega ja koostama selgitavaid dokumente ja statistilisi tõendeid, et veenda avalikku arvamust, et vabadusekaotuseta meetmed on vajalikud, et vähendada nii korduvrikkumisi kui ka tagada meie ühiskonnas pikaajaline turvalisus; juhib sellega seoses tähelepanu olemasolevatele headele tavadele Skandinaavia riikides;
19. kutsub komisjoni üles tegema võrdlevat uuringut, et analüüsida liikmesriikide alternatiivseid meetmeid, ja toetama riiklike parimate tavade levitamist;
20. kutsub kõiki liikmesriike üles kehtestama tõhusamaid meetmeid kinnipeetavate

jälgimiseks pärast nende vanglast vabanemist, kui nad on süüdi mõistetud tõsiste õiguserikkumiste eest; soovib kehtestada vabanemisjärgsed järelevalvemeetmed koos kutsega osaleda kohtuniku juhitalval istungil, kus osalevad ka kriminaalhooldusametnikud ja taasintegreerimise eest vastutavad ametnikud, et hinnata ühiskonda taasintegreerimist ja korduvkuritegevuse ohtu;

21. rõhutab, et tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite raamotsuses on ette nähtud vastastikuse tunnustamise mehhanismid, mida kohaldatakse liikmesriikide kasutatavate meetmete suhtes, nagu reisipiirangud, üldkasulik töö, suhtluspiirangud ja väljasaatmise meetmed, ning et Euroopa järelevalvemeetmete raamotsuses on sama ette nähtud eelvangistuse korral;
22. palub liikmesriikidel järgida konkreetseid soovitusi, mis käsitlevad haavatavate kinnipeetavate vanglatingimusi; taunib asjaolu, et mõnikord vangistatakse ja jäetakse vaimuhaiguse all kannatavad inimesed vangistusse üksnes seetõttu, et väljaspool vanglat puuduvad asjakohased teenused, ning tuletab meelde, et Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni kohaselt võib vaimuhaigust põdevate inimeste ebapiisav ravi tähendada, et rikutakse nimetatud konventsiooni artiklit 3 ja enesetapule kalduvate kinnipeetavate puhul artiklit 2 (õigus elule);
23. taunib asjaolu, et mõnedes liikmesriikides ei võeta eakate ja puuetega kinnipeetavate haavatavat olukorda täielikult arvesse; kutsub liikmesriike üles tagama, et eakad kinnipeetavad, kes on muutunud töövõimetuks, vabastatakse ja et puuetega kinnipeetavatele tagatakse vajalik taristu;
24. nõuab, et liikmesriigid võtaksid meetmeid igasuguse seksuaalsel sätumusel või soolisel identiteedil põhineva diskrimineerimise vastu kinnipeetavate kohtlemisel ning tagaksid kinnipeetavate õiguse seksuaalsusele;
25. rõhutab, et naiskinnipeetavatel on erivajadused ja neil peab olema juurdepääs asjakohastele meditsiiniteenustele ja arstlikule läbivaatusele ning asjakohastele sanitaarmedetetele; palub liikmesriikidel järgida kehtivaid soovitusi naiskinnipeetavate kohtlemise kohta, vältides igasugust soolist diskrimineerimist;
26. on seisukohal, et väga oluline on pöörata erilist tähelepanu vanglas viibivate naiste vajadustele raseduse ajal ja ka pärast sünnitust, eraldades sobivad ruumid rinnaga toitmiseks ning võimaldades kvalifitseeritud ja spetsialiseeritud hooldust; peab asjakohaseks kaaluda alternatiivseid mudeleid, milles võetakse arvesse laste heaolu vanglates; on seisukohal, et ema ja lapse automaatne eraldamine tekitab lapsel tõsiseid emotsionaalseid häireid ja võib kujuneda ema ja last mõjutavaks lisakaristuseks;
27. väljendab muret kõrge enesetappude määra pärast vanglates; kutsub kõiki liikmesriike üles koostama riiklikku tegevuskava, et vältida enesetappe kinnipidamisasutustes;
28. ergutab liikmesriike tagama, et vangidel on korrapärased kontaktid oma perekonna ja sõpradega, lubades neil kanda oma karistust nende kodu lähedal asuvates asutustes ning soodustades külaskäike, telefonikõnesid ja elektroonilise side kasutamist, milleks annab loa kohtunik ja mille üle teostab järelevalve vangla administratsioon, et hoida peresidemeid; tuletab meelde, et perekonna mõistet tuleks tõlgendada laialt, et see hõlmaks mitteametlikke suhteid; peab tähtsaks, et tagataks nõuetekohased tingimused nende sidemete säilitamiseks;

29. mõistab hukka mõnes liikmesriigis kohaldatava vangide hajutamise poliitika, sest see on vangide perekondadele lisakaristuseks; nõuab tungivalt selliste meetmete võtmist, mis võimaldaksid kõik elukohast kaugel asuvad kinnipeetavad ümber suunata oma elukohale lähemale, välja arvatud juhul, kui õigusasutus otsustab õiguslikel põhjustel teisiti; tuletab meelde, et Euroopa Inimõiguste Kohtu arvamusel võib isiku kinnipidamine vanglas, mis asub väga kaugel tema perekonnast ja mis muudab perekonna külastused väga keeruliseks või isegi võimatuks, kujutada endast Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 8 (õigus era- ja perekonnaelu austamisele) rikkumist;
30. kinnitab taas, kui tähtis on laste kohtlemine vanglas nende parimaid huve arvestaval viisil, mis hõlmab laste lahutamist täiskasvanutest igal ajal, sealhulgas vanglasse üleviimise ajal, ja õigust suhelda oma perekondadega, välja arvatud juhul, kui kohus otsustab teisiti; väljendab kahetsust selle üle, et mõnedes liikmesriikides peetakse alaealisi õigusrikkujaid asutustes kinni koos täiskasvanutega, mille puhul on risk, et nad puutuvad kokku kuritarvitamise ja vägivallaga ja neil puudub võimalus saada erilist hoolt, mida selline haavatav rühm vajab; tuletab meelde, et laste menetluslikke tagatisi käsitlevas direktiivis (EL) 2016/800 on ette nähtud, et eelistavalt tuleks kasutada alternatiivseid meetmeid; kutsub liikmesriike üles looma alaealistele vabatahtlikke keskusi;
31. märgib, et lastele tuleks kinnipidamisasutustes pakkuda hooldust, kaitset ja igakülgset vajalikku individuaalset abi – sotsiaalset, hariduslikku, kutsealast, psühholoogilist, arsti- ja füüsilist abi – mida nad võivad vajada oma vanusest, soost ja isiksusest tulenevalt; innustab liikmesriike eelistama vangistamise kasutamisele kinniseid õppekeskuseid, kus kõige keerulisemas olukorras alaealistele pakutaks psühhiaatrilist abi; kutsub liikmesriike üles laiendama spetsiaalset hooldust ja erikaitset kinnipidamisasutustes olevatele lastele;
32. kutsub liikmesriike üles tagama alaealistele vanglas asjakohased haridusvõimalused; märgib, et kinnipidamisasutustes olevatel lastel peab olema juurdepääs programmidele, mis valmistavad lapsi ette nende naasmiseks oma kogukonda, mille raames neile pööratakse täielikku tähelepanu seoses nende emotsionaalsete ja füüsiliste vajaduste, nende perekondlike suhete, majutuse, koolitamise ja töövõimaluste ning sotsiaal-majandusliku staatusega;
33. ergutab komisjoni looma konkreetseid töörühmi, mis koosnevad liikmesriikide justiitsministeeriumite ja riiklike ametiasutuste esindajatest, aga ka selles valdkonnas tegutsevate valitsusväliste organisatsioonide esindajatest, et hõlbustada parimate tavade vahetamist;
34. märgib, et kinnipidamisasutustes olevad lapsed peaksid hoidma regulaarset ja tähenduslikku kontakti vanemate, perekonna ja sõpradega külastuste ja kirjavahetuse kaudu, välja arvatud juhul, kui piirangud on vajalikud õiguse ja lapse huvides; tuletab meelde, et selle õiguse piiramist ei tohiks kunagi kasutada karistusena;
35. palub komisjonil edendada poliitikat, mis on suunatud vangistatud vanematega laste võimaliku diskrimineerimise vältimisele, et sel viisil tugevdada sotsiaalset integratsiooni ning luua kaasav ja õiglane ühiskond;

36. tunnustab laste õigust säilitada otsest kontakti oma kinnipeetava vanemaga ja samal ajal kordab kinnipeetava õigust vanemlusele. on arvamusel, et sellega seoses peab vanglates olema sobiv lasteala, kus laste järgi vaatavad nõuetekohaselt koolitatud vanglaametnikud, sotsiaaltöötajad ja valitsusväliste organisatsioonide vabatahtlikud, kes saavad abistada lapsi ja perekondi vanglakülastuste ajal;
37. kutsub komisjoni üles kaaluma võimalust koostada vastastikuse mõistmise memorandum ELi tasandil, et tagada peresuhte säilimine lapsevanemate vangistuse ajal ning lubada vanematel osaleda oma laste tähtsatel haridustee hetkedel, kaitstes nii alaealiste huve;
38. rõhutab, et kinnipeetavatel, kes on kinni peetud mõnes muus liikmesriigis, mis ei ole nende elukohajärgne liikmesriik, on rohkem raskusi oma perekondadega kontakti hoidmisel;
39. palub liikmesriikidel järgida kehtivaid soovitusi seoses välismaalastest kinnipeetavate kohtlemisega, mis põhinevad nende õigusel mitte olla diskrimineeritud, ja eelkõige soodustada kultuurivahendajate tegevust;
40. kutsub liikmesriike üles kasutama üksikvangistust ainult viimase abinõuna ja juhul, kui vang kujutab endast ohtu teistele vangidele või iseendale, ja luua kõik võimalikud mehhanismid kuritarvitamise vältimiseks; palub liikmesriikidel lõpetada üksikvangistuse kohaldamine alaealiste suhtes;
41. kutsub liikmesriike üles vanglatesse keelatud ainete ja uimastite sissetoomise nähtusega tõhusamalt võitlema;
42. tuletab meelde universaalse õiguse tervisele ja palub liikmesriikidel tagada juurdepääsu piisavatele tervishoiuteenustele ja asjakohastele meditsiinasutustele vanglas ning tagada, et vangidel on vajaduse korral juurdepääs tervishoiule, võttes igasse vanglasse tööle piisava arvu kvalifitseeritud meditsiinitöötajaid; väljendab muret raskuste pärast, mida vangid kogevad mitmetes liikmesriikides seoses arsti juurde pääsemisega või psühholoogilise abi saamisega;
43. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid kinnipeetavate, kellel on tõsised või kroonilised haigused, sealhulgas vähk, juurdepääsu vajalikule spetsiaalsele ravile;
44. kutsub neid liikmesriike, kes juba ei kasuta selliseid tavaid, kaaluma tõsiselt haigete vangide karistuste muutmist humanitaarsetel põhjustel, võttes aluseks kohtu loa ja võttes arvesse kinnipeetavate ohtlikkuse astet ning eksperdi arvamust;
45. kutsub liikmesriike üles võitlema üha suureneva radikaliseerumisega vanglates, kaitstes seejuures usuvabadust ning vältides konkreetsete usutavade järgimisega seotud diskrimineerimist; rõhutab, et mis tahes eriprogramm, mis on suunatud konkreetsele kinnipeetavate rühmale, näiteks neile, keda peetakse radikaliseerunuks, peab austama samu inimõigusi ja rahvusvahelisi kohustusi nagu mis tahes muud kinnipeetavatele mõeldud programmid; soovib, et vanglate administratsioonid teavitaksid pädevaid asutusi üksikisikute radikaliseerumisest;
46. rõhutab, et ebainimlikud kinnipidamistingimused, väärkohtlemine ja ülerahvastatus on tegurid, mis suurendavad radikaliseerumise ohtu;

47. on seisukohal, et radikaliseerumisega saab tõhusalt võidelda, muu hulgas avastades varakult selle nähtuse märgid (nt koolitades töötajaid ja parandades vastavate andmete kogumist vanglates), täiustades mehhanisme äärmusliku käitumisega toimetulekuks, töötades välja haridusmeetmed ja toetades religioonidevahelist dialoogi ja teabevahetust; on seisukohal, et radikaliseerumise vastu võitlemises on väga oluline roll paremal juhendamisel, suurema psühholoogilise abi pakkumisel ja deradikaliseerunud isikutega toimuval teabevahetusel; tuletab meelde, et noored on terroriorganisatsioonide propaganda suhtes eriti haavatavad; ergutab liikmesriike looma deradikaliseerimisprogramme;
48. on arvamusel, et liikmesriikide järelevalvetegevus peaks hõlmama kõige ohtlikumatest radikaliseerunud vangidest teatamist õigusasutustele ja/või terrorismivastase võitluse eest vastutavatele riiklikele ametiasutustele;
49. ergutab liikmesriike vahetama parimaid tavasid, et vältida radikaliseerumist vanglas ja alaealiste kinnipidamisasutustes ning selle vastu võidelda; tuletab meelde, et vastavalt Euroopa julgeoleku tegevuskavale on Euroopa Liit eraldanud rahalised vahendid, et toetada vanglatöötajate koolitust, mille eesmärk on võidelda vanglates radikaliseerumise vastu. kutsub liikmesriike üles kasutama täielikult ära radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskust, ja konkreetsemalt jätkama eksperditeadmiste edasist jagamist selle osaks oleva vangla ja katseaja tööühma kaudu;
50. juhib tähelepanu, et erinevad kinnipidamiseskirjad vangide jaoks, keda peetakse radikaliseerunuks või kelle on värvanud terroriorganisatsioonid, võivad olla meetmeteks, millega piirata radikaliseerumist vanglates; hoiatab siiski, et sellised meetmed tuleks kehtestada üksnes iga juhtumi puhul eraldi, need peaksid põhinema kohtuotsusel ning pädevad õigusasutused peaksid need läbi vaatama;
51. rõhutab, et vanglatöötajad teevad kogukonna nimel väga keerulist tööd ja neile tuleb seega tagada piisav tasu ja nõuetekohased töötingimused, sealhulgas tasuta psühholoogiline nõustamine ja asjakohased abiliinid toe pakkumiseks neile töötajatele, kes tegelevad probleemidega, mis tõenäoliselt mõjutavad nende tööd;
52. tuletab meelde, et vanglatöötajate sotsiaalne väärtustamine ja nende väljaõpe on oluline, et tagada vanglates turvalised ja asjakohased kinnipidamistingimused; ergutab liikmesriike jagama teavet, vahetama ja rakendama parimaid tavasid ja võtma vastu tegevus- ja eetikajuhendi vanglatöötajate jaoks; sel eesmärgil nõuab, et kutsutaks kokku vangla administratsioonide üldassamblee, mis peaks hõlmama vanglatöötajate esindajaid;
53. tuletab meelde, kui väga olulist rolli täidab vanglatöötajatega peetav sotsiaalne dialoog ning ka vajadust nende kaasamiseks teavitamise ja konsulteerimise kaudu, eelkõige uute kinnipidamis põhimõtete välja arendamise puhul, mille eesmärk on parandada vanglasüsteemi ja tingimusi, sealhulgas neid, mille eesmärk on radikaliseerumise ohtude ohjeldamine;
54. kutsub liikmesriike üles tagama regulaarse dialoogi kinnipeetavate ja vanglatöötajate vahel, sest head töösuhted töötajate ja kinnipeetavate vahel on dünaamilise turvalisuse oluliseks elemendiks võimalike juhtumite ohjamisel või hea korra taastamisel dialoogiprotsessi kaudu;

55. kutsub liikmesriike üles julgustama vanglajuhte pühenduma vanglanõukogude väljatöötamisse kõigis astutustes;
56. kutsub komisjoni üles algatama vanglatingimusi käsitlevat Euroopa foorumit, et julgustada parimate tavade vahetamist kõikide liikmesriikide ekspertide ja praktikute vahel;
57. kutsub komisjoni ja ELi institutsioone üles võtma oma pädevusse kuuluvates valdkondades vajalikke meetmeid, et tagada kinnipeetavate põhiõiguste austamine ja kaitse, eelkõige haavatavate isikute, laste, psüühiliselt haigete inimeste, puudega inimeste ja naiste puhul, sealhulgas võtma kõigis liikmesriikides vastu kinnipidamise Euroopa ühised miinimumstandardid ja -eeskirjad;
58. kutsub komisjoni üles jälgima ja koguma andmeid ja statistikat kinnipidamistingimuste kohta kõigis liikmesriikides ning kõigi juhtumite kohta, kus kinnipeetavate põhiõigusi on rikutud, lähtudes subsidiaarsuse põhimõtte järgmisest; kutsub liikmesriike üles võimaldama Euroopa Parlamendi liikmetele takistamatu juurdepääsu vanglatele ja kinnipidamiskeskustele;
59. kutsub liikmesriike üles võtma kooskõlas Euroopa Nõukogu 27. aprilli 2004. aasta soovitusel 1656/2004 vastu Euroopa vanglate harta;
60. kutsub liikmesriike üles soodustama poliitikat, mille eesmärk on taasintegreerida kinnipeetavad tsiviilellu, eelkõige poliitikat, mille eesmärk on eemaldada endiste kinnipeetavate ühiskonda taasintegreerimist takistavad struktuursed tõkked, ning töötada välja karistuste järelevalve- ja kohaldamismeetmed; tuletab meelde, et korduvkuritegevus on vähem levinud siis, kui kinnipeetavad lähevad järk-järgult elult vanglas üle elule vabaduses;
61. leiab, et kriminaalkohtusüsteemide taastav ja kaitsev seisukoht toob automaatselt kaasa suurema austuse üksikisiku inimväärikuse suhtes, sest selle eesmärk on kaitsta ühiskonda ja inimene rehabiliteerida, lihtsustades karistuse ümberõppe alaste eesmärkide saavutamist, taasintegreerida vangid ühiskonda ja vähendada korduvkuritegevust; väljendab kahetsust, et vahendamine ja taastamine distsiplinaarmenetluse kasutamisel puudub peaaegu täielikult enamikes ELi liikmesriikides; innustab liikmesriike eelistama poliitikasuundi ja õigusakte, mille eesmärk on lepitav ja vahendav õigusemõistmine, mille raames kasutatakse üksnes karistavate vahendite asemel sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi vahendeid;
62. rõhutab sellega seoses, kui oluline on anda vangidele juurdepääsharidusele ja kutsekvalifikatsioonile; julgustab liikmesriike pakkuma kõigile kinnipeetavatele mõtestatud tegevusi nagu rahvusvahelistele standarditele vastavat koolitust või töövõimalusi, eesmärgiga taasintegreerida kinnipeetavad ühiskonda ja pakkuda vahendeid kuritegevusest eluks pärast vanglas veedetud aega; ergutab liikmesriike tagama, et kinnipidamise ajal kinnipeetavad töötavad, õpivad kvalifikatsiooni saamiseks või osalevad koolitusel, et paremini juhtida oma aega ja valmistuda oma taasintegreerimiseks ühiskonda; leiab, et alaealistel peab olema juurdepääs kooliharidusele ja kutseõppele;
63. innustab liikmesriike töötama välja vahendid, et toetada kinnipeetavate tagasipöördumist tööellu, et tuvastada tööhõivevõimalused piirkonna vajaduste

kontekstis, korraldada ja juhendada koolitust ja tööd nii individuaalselt kui võimalik ning pidada pidevat dialoogi tööandjate esindajatega; kutsub liikmesriike üles looma koolituskavad, mille eesmärk on julgustada tööandjaid ja eraettevõtjaid pakkuma vangidele erialast koolitust, eesmärgiga võtta nad nende kinnipidamisperioodi lõppedes tööle; ergutab liikmesriike looma stiimuleid tööandjate jaoks, kes soovivad vange tööle võtta, või ergutada endiseid vange looma oma ettevõtteid, sealhulgas rahalisi- ja maksustiimuleid; ergutab liikmesriike samuti looma vabanenud kinnipeetavate jaoks kontaktpunktid, mis pakuvad teavet ja toetust tööotsimise jaoks ning samuti kohustuslikku ja range järelevalve all toimuvat kaugõpet;

64. tuletab meelde, et Euroopa Sotsiaalfond on liidu rahastamisvahend, mille eesmärk on parandada miljonite eurooplaste töövõimalusi, eelkõige nende omi, kelle jaoks on töö leidmine raske, sealhulgas kinnipeetavad ja endised kinnipeetavad; väljendab heameelt selliste projektide loomise üle, mis aitavad kinnipeetavatel pärast oma karistuse kandmist ühiskonda ja tööturule taasintegreeruda;
65. rõhutab, et mitte mingit kinnipeetava tehtud töö ei tohiks pidada karistuse vormiks ja võidelda tuleb võimaliku väärkohtlemise vastu; rõhutab, et kinnipeetavatele pakutavad töövõimalused peaksid vastama tänapäevastele tööstandarditele ja -tehnikatele ning need peaksid olema korraldatud nii, et need toimivad kaasaegsetes juhtimissüsteemides ja tootmisprotsessides; kutsub liikmesriike üles vanglatööd senisest paremini tasustama; kutsub komisjoni üles tegema liikmesriikide kinnipeetavate palkade kohta võrdlevat uuringut, mille eesmärk on määratleda õiglased ja jätkusuutlikud tasustamistasemed, mis võimaldaksid kõikidel kinnipeetavatel töötada;
66. julgustab liikmesriike jagama parimaid tavasid hariduse, rehabilitatsiooni ja taasintegreerimise programmide osas, eelkõige selleks, et parandada vanglast lahkudes taasintegreerimist ning aidata ennetada korduvkuritegevust ja radikaliseerumise edasisi juhtumeid;
67. kutsub ELi institutsioone üles toetama, nii palju kui võimalik, tehniliselt ja majanduslikult vanglasüsteemide ja -tingimuste parandamist, eelkõige liikmesriikides, kellel on tõsised finantsraskused;
68. kutsub komisjoni üles avaldama alates käesoleva resolutsiooni vastuvõtmisest iga viie aasta tagant üksikasjalikke aruandeid Euroopa vanglate olukorra kohta, sealhulgas põhjalikku analüüsi vangidele pakutava hariduse ja koolituse taseme kohta ning hinnangut kinnipidamise alternatiivsete meetmete kasutamisel saavutatud tulemuste (sealhulgas kordumismäärade) kohta;
69. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule, Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele, Euroopa Nõukogu inimõiguste volinikule ja Euroopa Nõukogu piinamise tõkestamise Euroopa komiteele.